

دولت جمهوری اسلامی افغانستان
اداره مرکزی احصائیه

سروری وضعیت زندگی در افغانستان ۱۳۹۵

نتایج مختصر شش ماه اول
حمل - سنبله ۱۳۹۵

نشر در حمل ۱۳۹۶

این پروژه به حمایت مالی اتحادیه مالی اروپا اجرا میشود

گزارش سروی وضعیت زندگی در افغانستان به حمایت اتحادیه اروپا تهیه و نشر شده است. محتوای این گزارش مسئولیت مشترک اداره مرکزی احصائیه و انسیتوت ICON می باشد و به هیچ وجه منعکس کننده دیدگاه اتحادیه اروپا نیست.

سروی وضعیت زندگی در افغانستان - قبلا به نام ارزیابی ملی خطرات و آسیب پذیری شناخته می شد - یک سروی ملی چندین هدف می باشد که توسط اداره مرکزی احصائیه اجرا می شود. این سروی با حمایت مالی اتحادیه اروپا و پروگرام غذایی جهان سازمان ملل متحد انجام گردیده است. دوره فعلی ۲۰۱۶-۱۷ ششمین دور جمع آوری ارقام است، سروی های پیشین در سال های ۲۰۰۳، ۲۰۰۵، ۲۰۰۷، ۲۰۱۱-۱۲، و ۲۰۱۳-۱۴ انجام شده اند. این سروی شامل معلوماتی است که از خانوارها، افراد، و اجتماع (شورا) بدست آمده که از ثور ۱۳۹۵ الی حمل ۱۳۹۶ تحت پوشش قرار خواهد گرفت.

هدف از سروی وضعیت زندگی در افغانستان جمع آوری و تحلیل ارقام مرتبط با فقر، مصئونیت غذایی، معیشت، صحت، تعلیم و تربیه و تعداد زیاد شاخص های دیگر انکشافی است که دولت افغانستان و سازمان های ذیدخل را برای طرح پلان ها و پالیسی های انکشافی کمک می کند. در پهلوی تعداد زیاد از احصائیه ها و شاخص های انکشافی دور فعلی سروی سالهای ۲۰۱۶-۱۷ تمرکز ویژه بالای فقر و مصئونیت غذایی دارد.

گزارش نهایی شاخص ها و تحلیل ها را در زمینه فقر فراهم میکند.

سروی وضعیت زندگی در افغانستان و ارزیابی ملی خطرات و آسیب پذیری از جمله مهمترین منبع شاخص ها برای نظارت از اهداف انکشافی هزاره بوده است. همچنان می تواند به حیث منبع اصلی برای تولید شاخص ها برای نظارت از تطبیق آجندای سال ۲۰۳۰ برای انکشاف پایدار که در ماه حمل سال ۱۳۹۵ مطابق مارچ ۲۰۱۶ توسط کمیسیون احصائیه ملل متحد تصویب گردید، استفاده گردد. هر چند اهداف انکشافی پایدار زمانی نهایی گردید که کار های ساحوی سروی وضعیت زندگی در افغانستان شروع شده بود، جمع آوری ارقام مورد نیاز برای تعداد زیاد شاخص های جدید در زمان طرح پرسشنامه پیش بینی گردیده بود و در نظر گرفته شده. در نتیجه، سروی وضعیت زندگی در افغانستان سالهای ۲۰۱۶-۱۷ قادر خواهد بود تا گزارش در مورد ۲۲ شاخص اهداف انکشافی پایدار را ارائه کند، که بعضی از شاخص ها در این گزارش تحت پوشش قرار گرفته اند. این باعث می شود که افغانستان را در زمره یکی از کشور اول در زمینه تولید معلومات در مورد اهداف انکشافی پایدار قرار دهد.

گزارش فعلی نتایج مقدماتی سروی را به اساس ارقام شش ماه اول سروی، فراهم میکند.

هدف از این گزارش مختصر شش ماهه از بین بردن فاصله بین جمع آوری ارقام و انتشار گزارش نهایی سروی وضعیت زندگی در افغانستان است که انتشار آن برای ماه قوس ۱۳۹۶ مطابق دسمبر سال ۲۰۱۷ پیشبینی گردیده است. (متعاقباً یک گزارش سه ماهه معلومات تجدید شده و تازه و تحلیل مقدماتی فصلی را ارائه خواهد نمود) مجموعه ارقام دور نهایی، شامل اطلاعات نزدیک به ۲۱ هزار خانوار و بیشتر از ۱۵۰ هزار نفر به شمول کوچی ها می شود، طوریکه کوچی ها در سروی های ملی^۱ دیگر مورد پوشش قرار ندارند.

باید متذکر شد، ارقام که در این گزارش ارائه شده است متعلق به بهار و تابستان سال ۱۳۹۵ میباشد. نوسانات فصلی دلالت بر این دارد که برای بعضی شاخص ها مقایسه مستقیم با نتایج مکمل سروی قبلی با دقت صورت گیرد. علاوه بر آن، گزارش شش ماه اول نیاز به موشگافی بیشتر دارد و نتایج نهایی شاید تا اندازه متفاوت باشد. برای شرح تفصیلی نتایج و تغییرات در مقایسه با دوره های قبلی سروی، به راپور نهایی مراجعه شود.

^۱ نفوس کوچی در این گزارش تحت پوشش قرار نگرفته، چون جمع آوری ارقام در بین کوچی ها تنها در فصل تابستان و زمستان صورت گرفته می تواند.

نمونه‌گیری

نمونه‌گیری سروی طوری دیزان شد که نتایج آن به سطح ملی، ولایتی و جمعیت کوچی را نمایندگی کند. به این منظور نمونه‌گیری کلسترها دو مرحله‌ای صورت گرفته که در کل ۳۴ حوزه برای ولایات و یک حوزه برای جمعیت کوچی تعریف شده است. در توزیع ساحات نمونه‌گیری در هر ولایت، یک تناسب دقیق در سطح ولایتی و ملی در نظر گرفته شده است.^۲

ساحات شمار انتخاب شده در داخل ولایات، بر اساس تناسب احتمال تعداد خانوار در هر ساحه شمار صورت گرفته است در مرحله نهایی، به تعداد ۱۰ خانوار ثابت در هر ساحه شمار با استفاده از میتود سیستماتیک نمونه‌گیری از لس‌ت خانوارها انتخاب شده است.

برای سروی وضعیت زندگی در افغانستان سال ۲۰۱۶-۱۷ از چوکات نمونه‌گیری سروی لس‌ت خانوار سال‌های ۲۰۰۳-۰۵ تجدید شده، استفاده گردیده است. برای هفت ولایت^۳ از لس‌ت خانوار جدید استفاده شده است. برای محاسبه وزن نمونه‌گیری از نفوس تخمین شده سال ۲۰۱۶ اداره مرکزی احصائیه استفاده صورت گرفته است.

^۲ برای تخصیص مناسب نمونه، یک تناسب بین تخصیص متناسب و تخصیص اندازه برابر با قدرت کیش $1=0/25$ به دست آمد.

^۳ چوکات نمونه‌گیری هفت ولایت از لس‌ت خانوار سروی اقتصادی-اجتماعی و دموگرافیکی استفاده شده است: بامیان، غور، دایکندی، کاپیسا، پروان، سمنگان و کابل.

عملیات ساحه

جمع آوری ارقام برای سروی ۲۰۱۶-۱۷ در ماه حمل ۱۳۹۵ (اپریل ۲۰۱۶) پس از انتخاب و آموزش سه هفته کارکنان ساحوی که در ماه های قبلی انجام شده بود، آغاز گردید. در ۳۳ ولایت، یک تیم ساحوی متشکل از دو جوړه مصاحبه کننده (زن و مرد) و یک سوپروایزر ساحوی مصاحبه ها را به منظور جمع آوری ارقام ماهانه سروی انجام دادند. ولایت کابل دارای دو تیم از جوړه ها است. یک سیستم مکمل نظارتی عملی میگردد تا از جریان و کیفیت جمع آوری ارقام، به شمول نظارت از ساحه توسط سوپروایزر های ولایتی و کارمندان سروی وضعیت زندگی در افغانستان از دفتر مرکزی اداره مرکزی احصائیه، ثبت کوردینات های سیستم موقعیت یابی جهانی (GPS) و ارزیابی کیفیت ارقام سریع به اساس روش های چک ارقام به شکل کمپیوتری و دستی، تماس با مصاحبه کننده ها و سوپروایزر ها از طریق تیلیفون و رهنمائی ان ها و آموزش های مجدد صورت میگیرد.

با مشکلات امنیتی موجود، یک ستراتیژی امنیتی تطبیق می شود، که شامل نقشه برداری از ساحات نا امن، ارزیابی امنیتی در ساحه و مشوره با منابع معلوماتی مرتبط دیگر، میگردد. ساحات جمع آوری ارقام که نا امن تلقی میشوند با ساحات دیگر در نمونه اصلی یا با ساحات یک نمونه احتیاطی تعویض میگردد. در شرایط که وضعیت امنیتی ساحه بیشتر میگردد، از ساحه اصلی در یک مرحله بعدی ملاقات میگردد. در شش ماه اول سروی، از ۱۸ فیصد ساحات انتخاب شده به دلایل نا امنی ملاقات صورت گرفته نتوانست، مانند ولایات ارزگان، هلمند، بغلان و نورستان از جمله نا امن ترین ولایات به شمار میروند.

پروسس ارقام

پس از انتقال پرسشنامه های تکمیل شده از ساحه به دفتر مرکزی اداره مرکزی احصائیه، یک تیم تصحیح کننده گان دستی مسئولیت دارند تا تمام پرسشنامه ها را چک و بررسی کنند و از تکمیل بودن و درست بودن اطلاعات و دیگر متغیر های کلیدی مطمئن شوند.

به جدیت مشکلات در سوالنامه ها شناسایی شده ، برای حل مشکل همان سوالنامه ها دوباره به تیم های ساحوی مسترد شده و یا مستقیما طبق شرایط و دستورالعمل خاص به رفع مشکلات پرداخته شده است. تیم ارزیابی دستی همچنان ساحات جغرافیایی و متغیرهای شغل و بخش نیروی کار را کود گذاری کردند.

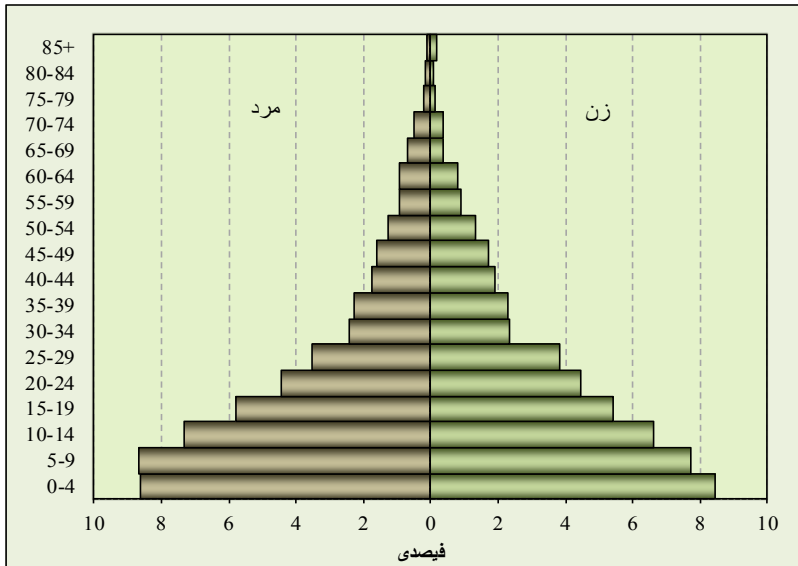
برای ادخال و ثبت ارقام در کمپوتر، یک پروگرام در CSPro انکشاف داده شد تا ارقام دستی را با تطبیق ادخال دو مرحله ای، - مرتبه اول ادخال و چک و اصلاح با ادخال دوم- انجام دهد. برعلاوه پروگرام های تصحیح ارقام نیز انکشاف داده شد تا اشتباهات را شناسایی و به صورت اتوماتیک آن ها را تصحیح کند، و یا مواردی که در پروگرام قابل اصلاح نبود، به تیم تصحیح کنندگان مراجعه می شود تا سوالنامه دوباره چک شده و به صورت دستی اصلاح شود. یک دسته از ارقام اصلاح شده یک ماه کار ساحه در مدت دو ماه بعد از تکمیل جمع آوری ارقام در دسترس میباشد.

نتایج ارقام

الف. ساختار نفوس افغانستان

مهمترین ویژگی نفوس افغانستان ترکیب سنی آن است (شکل ۱)، ترکیب سنی جوان در کشور یکی از بلندترین ترکیب در جهان به شمار می رود. حدود نصف تمام نفوس (۴۷,۳ فیصد) را افراد زیر ۱۵ سال تشکیل می دهند. هر چند، در مقایسه با آمار سال های ۲۰۰۷-۰۸ (حدود ۴۸,۶ در صد) کاهش کوچکی دیده می شود. افراد بزرگسال (۶۵ و بالاتر از آن) با ۲,۹ فیصد، بخش بسیار کوچکی از نفوس را تشکیل می دهند.

جدول ۱: شاخص های دموگرافی

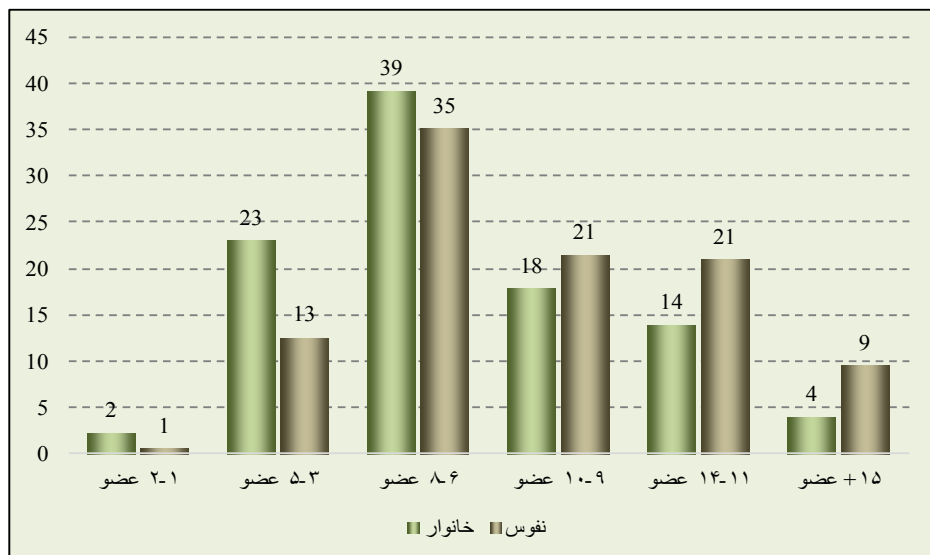
جدول ۱: شاخص های دموگرافی

ALCS	ALCS	NRVA	NRVA	شاخص
2016-17	2013-14	2011-12	2007-08	
47.3	47.5	48.4	48.6	نفوس زیر سن ۱۵ سال
105	105	106	105	نسبت جنس
101	100	104	105	نسبت وابستگی
7.8	7.4	7.4	7.3	اوسط سائز خانوار

ساختار نفوس بسیار جوان افغانستان باعث شده که نسبت وابستگی نفوس ۱۰۱ باشد که در مقایسه با ارقام ۲۰۰۷-۰۸ نسبت وابستگی ۱۰۵ کاهش را نشان می دهد. یعنی برای هر ۱۰۰ نفر نفوس در سن مولد اقتصادی (۱۵ تا ۶۴) ۱۰۱ نفر از گروه های سنی وابسته (پایین تر از ۱۵ و بالا تر از ۶۵) قرار دارد. در هر دو سطح خانوار و جامعه، تعداد زیادی از جوانان زیر سن کار بار دوش تعداد نسبتاً محدود نفوس بالغ در سن مولد می ماند. به اساس سروی وضعیت زندگی در افغانستان سالهای ۲۰۱۳-۱۴، این بار دوشی سبب می شود که تعداد زیاد اطفال (۳۰ فیصد) اطفال دارای سن ۵-۱۴ سال کار کنند در نتیجه باعث به مخاطره افتادن صحت، انکشاف و آینده آنها میگردد.

خانوارها در افغانستان به طور اوسط دارای ۷٫۸ عضو اند که شامل ۳٫۷ طفل زیر ۱۵ سال می شود. خانوار های با ۶ تا ۸ نفر دارای معمولی ترین سایز خانوار هستند، مگر خانوار های بزرگتر دارای بیشترین فرد هستند، بیشتر از نصف خانوار های نفوس افغان در خانوار های دارای ۹ نفر یا بیشتر از آن زندگی می کنند (شکل ۲ مشاهده گردد). خانوار های که دارای یک نفر یا دو نفر هستند بسیار نادر می باشد. تنها ۲ فیصد تمام خانوار ها دارای چنین سایز هستند - که این تعداد ۱ فیصد کل نفوس را تشکیل میدهد. معمولاً در افغانستان خانوار ها توسط مرد ها سرپرستی می گردند صرف در حدود یک فیصد خانوار ها سرپرستی شانرا خانم ها بدوش دارند.

شکل ۲: خانوار ها و نفوس به تفکیک اندازه خانوار (به فیصدی)

ب. پس منظر اقتصادی

شرایط بازار کار افغانستان با مشارکت نسبتاً کم نیروی کار مشخص گردیده است.^۴ هر چند مشارکت نیروی کار مردان بلند است ۸۵ فیصد - میزان مجموعی مشارکت در نتیجه مشارکت کم زن ها (۲۶,۷ فیصد) در فعالیت های اقتصادی، کاهش یافته است. این وضعیت نشان دهنده این موضوع است که نیروی زیاد کار و عامل بالقوه اقتصادی در کشور غیر قابل استفاده باقی می ماند. این همچنان نشان میدهد که بار اقتصادی بالای خانوارها به نسبت وابستگی بالا که در فوق ذکر شده بدتر گردیده است طوریکه بصورت زیاد تنها فشار اقتصادی را اعضای ذکور خانوار بدوش دارند. نسبت نفوس سن کار که از لحاظ اقتصادی به صورت واقعی مولد هستند - طوریکه در نسبت مشغول کار بر نفوس^۵ ذکر گردیده و هم نسبتاً کم می باشد (۴۳,۴ فیصد)، این نیز بدلیل نسبت تعداد کم مصروف کار زن ها است. هر دو شاخص نسبت مشغول کار بر نفوس و میزان مشارکت نیروی کار به صورت منصفانه در مقایسه با دور سروری قبلی ۲۰۱۳-۱۴ ثابت هستند، مگر تفاوت جنسیتی در شاخص ها رو به افزایش به نظر میرسد. تعداد افراد که قادر نیستند که وظیفه قناعت بخش و با ارزش (اشتغال غیر سودمند) را بدست آورند - که در بر گیرنده افراد بیکار و کم کار است^۶ - نماینده گی از یک بخش وسیع نیروی کار را میکنند: بیشتر از یک در هر سه نفر (۳۴,۳ فیصد) نمی توانند وظیفه مناسب را پیدا کنند که در بین زن ها این موضوع بیشتر است یعنی در بین هر دو زن یک زن (۵۱,۱ فیصد) نمی توانند وظیفه پیدا کنند. نتایج سروری فعلی نشان میدهد که ۱۹,۴ فیصد نیروی کار به طور کل بیکار هستند (شاخص اهداف انکشاف پایدار ۸-۲۰۵)، ۱۳,۹ فیصد در بین مردان و ۳۶,۴ فیصد در بین زن ها میباشد. در مقایسه با وضعیت سالهای ۲۰۱۳-۱۴، میزان بیکاری مردان در بهار و تابستان سال ۲۰۱۳ یا ۱۳۹۲ مشابه به تخمین فعلی بوده است، مگر برای زن ها یک اندازه افزایش یافته است.

^۴ مشارکت نیروی کار به اساس نسبت نفوس سن کار (۱۴ ساله و بزرگتر از آن) که از لحاظ اقتصادی فعال باشند چه مشغول کار باشند یا بی کار، تعریف میگردد.

^۵ نسبت مشغول کار بر نفوس به اساس سهم سن کار که مشغول کار هستند تعریف میگردد.

^۶ سروری وضعیت زندگی افغانستان تعاریف ملی که در مورد مشغول کار، کم کاری و بیکاری است که با موافقه اداره مرکزی احصائیه، وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین و وزارت اقتصاد تعیین گردیده بود را پذیرفته است. مشغول کار به کسانی گفته می شود که دارای سن ۱۴ سال یا بزرگتر هستند که در جریان مدت زمان یک هفته در وظیفه با معاش یا شغل آزاد بوده اند و حداقل برای مدت هشت ساعت کار کرده باشند. افراد بیکار کسانی هستند که دارای سن ۱۴ سال یا بزرگتر هستند که در جریان مدت زمان یک هفته (الف) بدون کدام وظیفه بوده اند و کمتر از هشت ساعت کار کرده اند، و (ب) در جستجوی کار بوده اند. همچنان افراد بیکار به کسانی نیز گفته می شود که کار نمی کنند و بدلیل نیافتن کدام وظیفه دلسرد شده اند و دیگر در جستجوی کار و وظیفه نیستند. کم کار به کسانی گفته می شود که دارای سن ۱۴ سال یا بزرگتر هستند و کمتر از ۴۰ ساعت در هفته کار میکنند و حاضر هستند و اشتیاق دارند تا کار یا وظیفه بیشتر را انجام دهند.

جدول ۲: شاخص های اقتصادی (بهار و تابستان)

شش ماه اول ALCS 2016-17			شش ماه اول ALCS 2013-14			شاخص
مرد	زن	هر دو جنس	مرد	زن	هر دو جنس	
80.5	26.7	53.9	80.5	28.5	54.9	میزان اشتراک نیروی کار
69.2	17.0	43.4	69.8	18.9	44.7	نسبت افراد شاغل بر مجموع نفوس
13.9	36.4	19.4	13.2	33.9	18.5	میزان بیکاری (SDG 8.5.2)
15.0	14.6	14.9	17.9	14.1	16.9	میزان کم کاری
28.9	51.1	34.3	31.1	48.0	35.4	میزان اشتغال غیر سودمند
14.8	25.2	16.8	17.3	26.6	19.4	سهم شاغلین در سکتور صنعت از مجموع نفوس شاغل (SDG 9.2.2)

شاخص جدید اهداف انکشافی پایدار اشتغال در صنعت به حیث نسبت مجموع اشتغال، سهم اشتغال در سکتور صنعت را ارائه میکند،^۷ که برای اکثریت کشورها نظر به سهم که در تولید ملی و اشتغال دارد ماشین اقتصاد ملی است. در افغانستان این سکتور در برگیرنده فیصدی نسبتاً کمتر ۱۶,۸ فیصد می باشد، نظر به نفوس مصروف کار، هر چند اشتغال در صنعت برای زن ها بسیار مهم (۲۵,۲ فیصد) است. در افغانستان ۴۳,۸ فیصد کار در سکتور زراعت صورت میگیرد، ۶۰,۹ فیصد کار توسط زن ها و ۳۹,۸ فیصد کار توسط مردان.

^۷ سکتور صنعت شامل کار در معدن و شکار، تولید، ساختمان و خدمات عمومی (برق، گاز و آب) است.

ج. زراعت

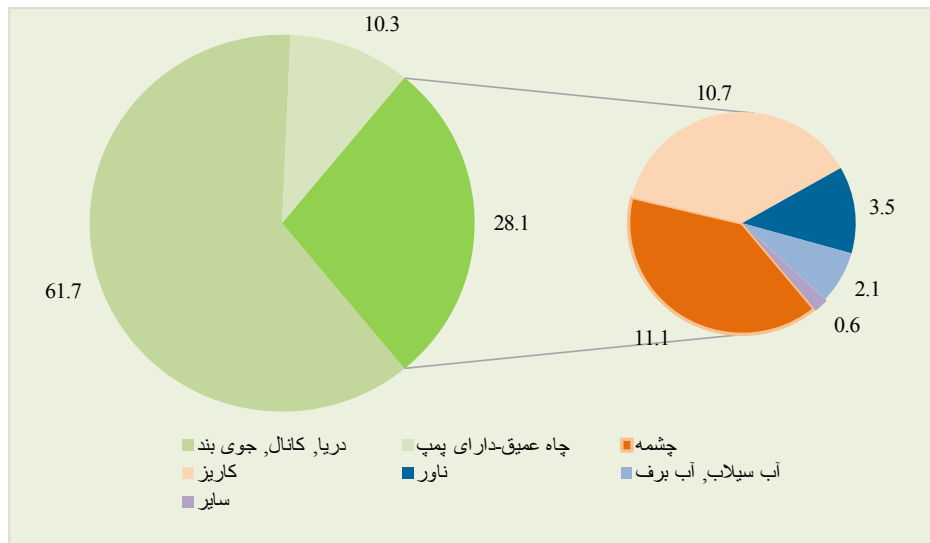
زراعت - بشمول مزرعه و فعالیت های مرتبط به مالرداری ستون فقرات اقتصاد افغانستان است. برای ۴۵ فیصد خانوار ها فراهم کننده یک نوع منبع درآمد می باشد و برای ۲۸,۵ فیصد حتی مهمترین منبع درآمد است. در یک جامعه وسیع روستائی چون افغانستان، دسترسی به زمین زراعتی به حیث مصئونیت اقتصادی پذیرفته می شود. به طور مشخص تر دسترسی به زمین قابل آبیاری - با ظرفیت تولیدی و حاصل دهی بالا از دو نبات در یک سال - نقش مهم را در این ارزیابی بازی میکند. علاوه بر آن حاصلات قطعه های باغ برای خانوار های افغانستان در رابطه به مکمل نمودن سیستم مصرفی، و همچنان در آمد خانوارها مهم بوده می تواند. در حدود ۴۳,۰ فیصد خانوار ها دارای مالکیت زمین های قابل آبیاری هستند یا به یک گونه یی به زمین های قابل آبیاری دسترسی دارند و ۱۴,۲ فیصد دارای قطعه باغ هستند (جدول ۳). در مقایسه با دور سروی سالهای ۲۰۱۳-۱۴ نشان میدهد که تعداد خانوار ها با هر گونه دسترسی به زمین برای تمام انواع زمین (قابل آبیاری، للمی و قطعه باغ) افزایش یافته است. افزایش در دسترسی به زمین شاید به مقدار زمین که خانوار ها دسترسی داشتند را متاثر سازد و تغییرات وارد کند، طوریکه مشاهده گردیده که دسترسی به مقدار زمین برای تمام انواع زمین کاهش پیدا نموده است: اوسط مقدار زمین قابل آبیاری در مقایسه به سالهای ۲۰۱۳-۱۴ از ۶,۱ به ۵,۹ جریب کاهش را نشان میدهد، در زمینه زمین های للمی این رقم از ۱۳,۲ به ۱۱,۹ جریب کاهش یافته و اوسط سایز قطعه باغ از ۱,۹ به ۱,۸ جریب کاهش یافته است.

جدول ۳: شاخص های زراعتی

ALCS 2016-17	ALCS 2013-14	شاخص
		فیصدی خانوارهاییکه به زمین زراعتی دسترسی دارند
43.0	39.7	زمین آبی
21.0	17.6	زمین للمی
14.2	12.9	باغ
		اوسط اندازه زمین های زراعتی که در مالکیت قرار دارند (به جریب)
5.9	6.1	زمین آبی
11.9	13.2	زمین للمی
1.8	1.9	باغ

^۸ برای اکثریت خانوار های که در زمین های آبی کشت و کار می کنند (۶۱,۷ فیصد)، عمده ترین منبع آب رسانی برای آبیاری دریا ها، کانال ها و بند ها است (شکل ۳). دومین مهمترین منبع آبرسانی عبارت از چشمه ها است (۱۱,۱ فیصد) و سومین مهمترین منبع آبرسانی شامل کاریز و بمبه چاه عمیق است (به ترتیب ۱۰,۷ و ۱۰,۳ فیصد).

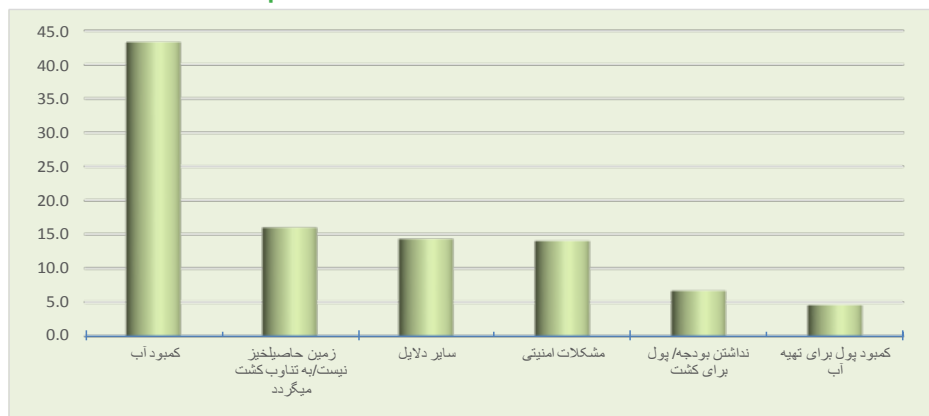
شکل ۳: عمده ترین منبع آب برای زمین های قابل آبیاری (به فیصدی)

مشکل آبرسانی آبیاری به طور مشخص برای زمین های که نیاز به آب دریا ها، کانال ها و بند های آبی داشتند بسیار شدید بود. برای خانوار های که به این نوع آبرسانی متکی هستند - ۶۲ فیصد تمام خانوار های که دارای زمین های قابل آبیاری هستند (شکل ۳) - کمبود آب دلیل عمده عدم کشت در ۴۳ فیصد از موضوعات بود. دلایل عمده دوم و سوم برای عدم کشت زمین های قابل آبیاری عبارت از عدم حاصلخیزی خاک و مشکلات امنیتی بوده (۱۶ و ۱۴ فیصد به ترتیب) (شکل ۴ مشاهده گردد).

^۸ یک جریب مساوی به ۰/۲ هکتار (۲۰۰۰ m^۲) است.

شکل ۴: خانوار های که مالک زمین های قابل آبیاری اند اما زمین های شان کشت نشده باقی مانده ، به تفکیک دلیل عدم کشت (به فیصدی)

ج. تعلیم و تربیه

پس از یک دهه افزایش میزان شمولیت و حضور یابی تعلیم و تربیه در تمام سطوح در سر وی ۲۰۱۳-۱۴ نشان دهنده کاهش میزان حضور یابی در تعلیمات ابتدایی می باشد. نتایج سر وی فعلی طوری می باشد که در حدود ۵۶ فیصد را پیشنهاد میکند (جدول ۴).

نظریه جدول ۴، میزان حضور یابی خالص برای هر دو پسر ها و دختر ها کاهش را نشان میدهد. با مقایسه نتایج فعلی با شش ماه اول سر وی قبلی یک روند کاهش دوامدار را نشان میدهد، ۳،۸ فیصد ممیز بطور کل پائین (از ۳۸،۵ تا ۳۴،۷ فیصد)، ۲،۹ فیصد ممیز برای پسر ها و ۴،۴ فیصد ممیز برای دختر ها. برای تحصیلات عالی یک رشد کوچک نشان داده شده است، مگر تفاوت ها بسیار کم است که از لحاظ احصائیوی با اهمیت است.

جدول ۴ : شاخص تعلیم و تربیه

ALCS 2016-17			ALCS 2013-14			شاخص
مرد	زن	هر دو جنس	مرد	زن	هر دو جنس	
						نسبت حضور یابی خالص در تعلیمات
64.7	47.6	56.7	63.3	47.6	56.0	ابتدائی
45.2	23.7	34.7	48.1	28.1	38.5	ثانوی
14.3	5.2	9.8	14.1	4.4	9.2	عالی
						میزان اشتراک در تعلیمات رسمی و غیررسمی و ترینگ ها در ۱۲ ماه گذشته به تفکیک جنس
45.9	21.7	34.0	na	na	na	جوانان (۱۵-۲۴)
2.2	0.3	1.3	na	na	na	بزرگسالان (۲۵ ساله و بالاتر)
13.0	65.4	38.6	na	na	na	فیصدی جوانان (۱۵-۲۴ ساله) در تعلیم و تربیه نیست، مصروف کار یا ترینگ هستند (SDG 8.6.1)

سروی وضعیت زندگی در افغانستان سالهای ۲۰۱۶-۱۷ شامل معلومات در مورد دو شاخص اهداف انکشافی پایدار است که مرتبط با تعلیم و تربیه می باشند. میزان مشارکت در تعلیمات رسمی و غیر رسمی و آموزش در ۱۲ ماه گذشته (شاخص ۱-۳-۴) جوانان (سن ۱۵ الی ۲۴ سال) و بزرگ سالان (۲۵ سال و بزرگتر) برای دسترسی تعلیم و تربیه را در دوره زمانی اخیر اندازه گیری میکند.

در افغانستان تنها چیزی بیشتر از یک سوم جوانان (۳۴ فیصد) در تعلیم و تربیه شامل اند البته با مشکلات و زیان برای دختر ها و خانم ها (۲۱،۷ فیصد در مقایسه با ۴۵،۹ فیصد برای پسر ها و مرد ها). تعداد بزرگ سالان در تعلیم و تربیه ناچیز است؛ مفهوم یادگیری مادام العمر یک راه طولانی برای تطبیق آن در افغانستان به نظر میرسد. فیصدی جوانان (۱۵ الی ۲۴ ساله) که در تعلیم، اشتغال و آموزش شامل نیستند (شاخص ۱-۶-۸) مشکلات دسترسی به تعلیم و تربیه و از طرف دیگر شمولیت در بازار کار را اندازه گیری میکند. به همین ترتیب، شاخص از دست دادن و ضایع شدن سرمایه انسانی در بین یک نسل می باشد که می تواند مورد توجه برای آینده نزدیک کشور باشد. در مجموع ۳۸،۶ فیصد از جوانان خارج از فعالیت اقتصادی، در تعلیم و تربیه شامل هستند. هر چند سهم زیاد از این ها را زن ها و دختر ها تشکیل میدهند (با سهم ۶۵،۴ فیصدی که در تعلیم، اشتغال و آموزش شامل نیستند)، در حالیکه اکثریت جوانان پسر کار می کنند یا در غیر آن در تعلیم و تربیه شامل اند.

سواد به معنی توانایی خواندن و نوشتن و استفاده از لغات در زندگی روزمره است. سواد یکی از پیامدهای مورد نظر تعلیم و تربیه است، همچنان یک مقیاس برای اندازه‌گیری توانایی یک شخص در عمل کردن و کار کردن در یک جامعه و بالقوه آن فرد برای رشد فکری بیشتر و سهم آن در انکشاف اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی جامعه است.

جدول ۵: میزان سواد نوجوانان و اشخاص بالغ

ALCS 2016-17			ALCS 2013-14			شاخص سواد
مجموع	زن	مرد	مجموع	زن	مرد	
35.4	20.3	50.1	34.3	19.0	49.1	میزان سواد بزرگسالان (۱۵ ساله و بالاتر)
53.5	38.9	67.5	51.7	36.7	66.3	میزان سواد جوانان (۱۵-۲۴ ساله)

میزان سواد اشخاص بالغ - که شامل نفوس ۱۵ سال و بزرگتر است - مجموع دستاورد های تعلیمات ابتدایی و پروگرام های سواد آموزی را در زمینه فراهم نمودن خدمات مهارت های ابتدایی سواد به نفوس را نشان میدهد. جدول ۵ میزان بسیار پائین سواد افراد بالغ را در افغانستان نشان میدهد که با رقم ۳۵ فیصد به طور مجموعی برای نفوس ۱۵ ساله و بزرگتر نشان داده شده است.

میزان سواد اشخاص بالغ که در جدول ۵ ارائه گردیده است همچنان تفاوت های شگرف را به تفکیک جنس نشان میدهد، برای افراد ذکور میزان سواد تقریباً دو چند بیشتر از نفوس اناث است (۵۰ در مقابل ۲۰ فیصد). ارقام ذکر شده در فوق نشان دهنده بهبود اندک بین دو سال سروری می باشد.

میزان سواد جوانان - میزان که برای نفوس ۱۵ الی ۲۴ ساله محاسبه میگردد - یکی از جمله شاخص های اهداف انکشافی پایدار برای اندازه گیری پیشرفت در جهت بدست آوردن تعلیمات ابتدایی همگانی است. جدول ۵ نیز تفاوت های زیاد در میزان سواد جوانان به تفکیک جنس را نشان میدهد. میزان مجموعی سواد جوانان ۵۳,۵ فیصد را نشان داده که افغانستان از جمله یکی از کشور های می باشد که دارای پائین ترین سواد جوانان در جهان است.

د. صحت

حفظ الصحة ابتدایی همراه با آب آشامیدنی صحتی و حفظ الصحة مناسب از جمله موثرترین ستراتیژی ها برای بهبود وضعیت صحتی نفوس است. از آنجائیکه سروی های قبلی افزایش ثابت را در زمینه نفوس با دسترسی به منبع بهبود یافته آب آشامیدنی را نشان داده است (شاخص ۱-۱-۶ اهداف انکشاف پایدار)،^۹ در سروی وضعیت زندگی در افغانستان سالهای ۲۰۱۶-۱۷ یک ثبات ۶۴,۷ فیصد مشاهده میگردد. با این حال، این نشان میدهد که به هدف ستراتیژی انکشاف ملی افغانستان یعنی ۶۱,۵ فیصد بسیار قبل از سال ۲۰۲۰ نایل گردیده است.

نتایج سروی نشاندهنده افزایش بسیار زیاد دسترسی به حفظ الصحة^{۱۰} از ۳۹,۰ به ۵۱,۵ فیصد است. شرایط اضافی دسترسی خصوصی خانوارها به تاسیسات حفظ الصحة در شاخص جدید اهداف انکشاف پایدار فیصدی نفوس که از خدمات مدیریت شده سیستم حفظ الصحة بهبود یافته (شاخص ۱-۲-۶) شامل ساخته شده است. مطابق به این شاخص، ۴,۴ فیصد نفوس افغانها به حفظ الصحة مناسب دسترسی دارند.

^۹ منابع بهبود یافته آب آشامیدنی شامل سیستم های آبرسانی ذیل میگردد: آب نل، بمبه دستی، چشمه های محافظت شده کاریز و چاه بمبه دستی. منابع بهبود نیافته آب آشامیدنی شامل: چشمه های غیر محفوظ، کاریز و چاه ها، هر گونه آب های سطحی، آب لاری های تانکری و هر گونه منابع دیگر میباشد.

^{۱۰} حفظ الصحة بهبود یافته در این تعریف شامل: مبرز حفره ئی معمولی سرپوشدار، مبرز حفره ئی بهبود یافته هواکش دار، مبرز کمود دار (با فلش) وصل شده در سیستم فاضلاب، مبرز کمود دار (با فلش) وصل شده در چاه سپتیک، مبرز کمود دار (با فلش) وصل شده در چاه / یا گودال، مبرز یک خانه ئی یا دو خانه ئی - همراهی مجرای ادراری، مبرز یک خانه ئی یا دو خانه ئی - بدون مجرای ادراری میباشد

جدول ۶: شاخص های صحت

ALCS 2016-17	ALCS 2013-14	شاخص سواد
64.7	64.8	فیصدی نفوس که از خدمات تنظیم شده آب آشامیدنی صحتی استفاده می کنند (SDG 6.1.1)
51.5	39.0	فیصدی نفوس که از حفظ الصحه بهبود یافته استفاده می کنند
40.4	27.8	فیصدی نفوس که از خدمات تنظیم شده حفظ الصحه محیطی صحتی استفاده می کنند (SDG 6.2.1)
56.4	45.2	فیصدی ولادت ها با موجودیت پرسونل ماهر صحتی (SDG 3.1.2)

در بخش صحت مادری، حضور پرسونل ماهر صحتی در هنگام ولادت به عنوان مهمترین عامل تولد بدون خطر و همچنان فاکتور اساسی کاهش مرگ و میر نوزادان به شمار می رود. مشاهدات سروی های ملی خطرات و آسیب پذیری/سروی وضعیت زندگی در افغانستان از سال ۲۰۰۵ تا به حال نسبت خانم هایی که در هنگام ولادت به پرسونل ماهر صحتی دسترسی دارند روند افزایش را نشان می دهد، در سال ۲۰۱۶-۱۷ نیز حفظ شده است. فعلاً، ۵۶٫۴ فیصد خانم ها در هنگام ولادت توسط پرسونل ماهر صحتی مورد مراقبت قرار می گیرند که این رقم در سال ۲۰۱۳-۱۴ (۴۵٫۲ فیصد) در سال ۲۰۱۱-۱۲ (۴۰ فیصد) و در سال ۲۰۰۷-۰۸ (۲۴ فیصد) بوده است. یافته های سروی DHS ۲۰۱۵ برای این شاخص (۵۰٫۵ فیصد حضور پرسونل ماهر صحتی) بسیار خوب با این روند در مطابقت است.

ح . جندر

بخشهای فوق در رابطه به تحصیل و سوابق اقتصادی تفاوت زیادی جنسیتی را نشان میدهد. این اشاره میکند که ممانعت فرهنگی یک مانع بزرگ است در پیشرفت قوای بشری دختر ها و خانمها در جامعه افغان و دسترسی آنها را به تحصیل و مارکیت کار محدود میسازد.

برای هر دو اجندای انکشافی هزاره و اجندای انکشافی پایدار، چندین شاخصها مشخص شده تا نظارت خاص در رابطه به دستیابی تساوی جنسیت و تقویت زن ها و دختر ها (اهداف انکشافی پایدار ۵) داشته باشد. بر علاوه، بسیار از شاخصهای مربوط به نفوس باید به تفکیک جنسیت جدا ساخته شود.

شاخص که تساوی جنسیت را در فرصتهای تعلیمی اندازه میکند نسبت دختر ها و پسر ها در سطوح مختلف تعلیمی بدون در نظر داشت سن میباشد. این شاخص نشان میدهد که خلا در تعلیمات ابتدائی در عین سطح حدود ۷۲ فیصد با مقایسه سروی وضعیت زندگی ۲۰۱۳-۱۴ (جدول ۷) باقی مانده است. شاخص تساوی برای تعلیمات ثانوی حالت بدتر از ۵,۵ فیصد را نشان داده، بادر نظر داشت اینکه در تعلیمات لیسه به عین سطح ۴۱,۴ فیصد باقی مانده است.

شاخصهای اهداف انکشافی هزاره که در خصوص اندازه تساوی جنسیت در بازار کار به ارتباط مزد و استخدام سهم زن ها در سکتور غیر زراعتی (شاخص اهداف انکشافی ۳,۲) بوده است، در حالیکه این شاخص در چوکات کاری اهداف انکشافی پایدار توسط فیصدی زن ها در موقف های مدیریتی (شاخص اهداف انکشافی پایدار ۵-۵) جاگزین گردیده است. هر دو شاخص وضعیت مختلف از بازار کار برای زن ها نشان داده و هیچ شاخص کدام بهبود را در خصوص این وضعیت ارائه ننموده است.

جدول ۷: شاخص های تساوی جنسیتی

ALCS 2016-17	ALCS 2013-14	شاخص
		شاخص تساوی جنسیت در تعلیمات
72.0	70.6	ابتدائی
50.2	55.5	ثانوی
41.4	41.4	عالی
10.0	10.3	سهم زنان در اشتغال با مزد در سکتور غیر زراعتی
6.6	6.4	فیصدی نفوس زنان در پست های مدیریتی (SDG 5.5.2)
19.2	28.0	تساوی جنسیت در استفاده انفرادی از انترنت (SDG 17.8.1)

نقش انترنت من حیث ایجاد توانائی در اجندای اهداف انکشافی پایدار تأکید گردیده است. استفاده انترنت مقیاس انکشاف جامعه بوده و اندازه میشود که کدام اشخاص دسترسی به معلومات داشته و میتوانند ارتباطات برقرار کنند و تجارت نمایند. فیصدی اشخاصیکه از انترنت استفاده میکنند در لست شاخصهای اهداف انکشافی پایدار (SDG) (شاخص ۱۷- ۸-۱) دیده میشود. سطح استفاده از انترنت در افغانستان بسیار پائین است (۲,۱ فیصد)، گرچه یک افزایش از ۱,۲ فیصد را در مقایسه ۲۰۱۳-۱۴ نشان میدهد. شاخص تساوی جنسیت در استفاده انترنت ۱۹,۲ فیصد را نشان میدهد که فیصدی دسترسی خانمها در انترنت صرف یکی بر پنجم مردها میباشد (۰,۷ در برابر ۳,۴ فیصد).

آدرس:

اداره مرکزی احصائیه

اتصاری و ات

کابل، افغانستان

پست بکس: ۱۲۵۴

تېلفون: +۹۳۰۲۰۲۱۰۴۳۳۸

ایمیل: mail@cs0.gov.af

ویب سایت: www.cs0.gov.af